

Shromážděné poznatky: existují určité pedagogické strategie, které mají význam pro znevýhodněné žáky

To, co se děje ve třídě, je velmi důležité, protože to je místo, kde se odehrává hlavní část vzdělávání (Faubert, 2012), a to se zejména týká znevýhodněných škol s nízkou kvalitou výuky. Nedávné vyhodnocení poznatků o vzdělávání shromážděných v mezinárodním měřítku prezentuje soubor zásad - návodů, které mohou utvářet způsob, jímž je vzdělávání plánováno a nabízeno ve školách a třídách. Tyto zásady berou v úvahu rovnost a kvalitu výuky i samotného učení se.

Postupy výuky a učení se ve třídě jsou nejkritičtějším faktorem při dosahování výsledků žáků a zapojování žáků do vzdělávání (Black, 2007). Je prokázáno, že existují konkrétní metodické postupy, které mohou zlepšit podmínky vzdělávání všech žáků, posílit rovnost a pokročit v programu výuky ve znevýhodněných školách. Faubert (2012) identifikuje konkrétní výuku, hodnocení žáků a postupy související s kurikulem, které slouží všem žákům, ale mohou být přínosné zejména pro znevýhodněné žáky. Když jsou uvedené postupy dobře formulovány a přizpůsobeny, mohou být účinné při zapojování žáků do procesu vzdělávání prostřednictvím „myšlení vyššího řádu“, pomocí řešení problémů a komunikace, pomocí studentských projektů a pomocí efektivního hodnocení žáků (rámeček 3.10).

Rámeček 3.10. Jak zajistit efektivní vzdělávání?

Nedávné vyhodnocení mezinárodních poznatků o vzdělávání prezentuje soubor zásad - návodů, které mohou utvářet způsob, jakým je plánováno a nabízeno vzdělávání ve školách a třídách. Tyto zásady berou v úvahu rovnost a kvalitu výuky i učení se.

V centru stojí žák: prostředí se musí zaměřit na vzdělávání jako na hlavní činnost, tj. nikoliv jen jako na alternativu ke kritické roli učitelů a dalších pedagogických pracovníků, ale jako na proces, který na nich závisí.

Strukturovaná a dobře navržená výuka: výuka, kde v centru stojí opravdu žák, vyžaduje pečlivou koncepci a vysokou úroveň profesionality. Toto stále ještě ponechává prostor pro zkoumání a autonomní vzdělávání.

Personalizovaná výuka: prostředí pro vzdělávání je citlivé na rozdíly mezi jednotlivci a skupinami, ale i na předchozí znalosti, motivaci a schopnosti, a nabízí na míru šitou a podrobnou zpětnou vazbu.

Inkluzivní: zvažuje individuální a skupinové rozdíly, včetně těch nejslabších žáků, a definuje program vzdělávání, který nikoho nevyklučuje.

Sociální: vzdělávání je efektivní, když probíhá ve skupinách, kde je spolupráce žáků zcela jasně danou součástí vzdělávacího prostředí, a když existuje napojení na příslušnou komunitu.

Zdroj Dumont H., Istance, D., Benavides, F. (2010), The Nature of Learning: Using research to inspire practice, OECD, Paříž.

Výuka, hodnocení žáků a kurikulum pro znevýhodněné žáky

Znevýhodnění žáci mohou těžit zejména ze systematického propojení výuky, hodnocení a kurikula (i když je třeba přiznat, že takovéto propojení je skutečně náročné). Provedený výzkum stimuluje učitele, aby rozpracovali široký repertoár pedagogických postupů, které budou přizpůsobeny potřebám žáků, a pečlivě naplánovali jejich realizaci.